

SOCIAAL-CULTURELE
VOLWASSENEN-
ORGANISATIES MET
EEN REGIONALE
WERKING

**Evaluatie (2021-2025) en beoordeling
(2026-2030) werkingssubsidies
21.10.2024**

1 REGELGEVING

In de Memorie van Toelichting bij het Decreet van 2023 (p. 18) staat het volgende over de beleidscyclus van de sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een regionale werking:

“De periodieke monitoring van de werking van sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een regionale werking vindt plaats op één moment, nl. het laatste jaar van de beleidsperiode (2025). In dat jaar evalueert de administratie de werking van elke organisatie aan de hand van een plaatsbezoek. De administratie laat zich bij dit plaatsbezoek bijstaan door twee externe experts.

In datzelfde jaar, en na de evaluatie van de werking, beoordeelt een beoordelingscommissie de subsidieaanvraag van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie met een regionale werking. Het resultaat van respectievelijk de evaluatie en de beoordeling resulteert in één geïntegreerd advies. Dit advies kan bindende aanbevelingen bevatten. Op het volgende monitormoment wordt nagegaan hoe een organisatie met eventuele aanbevelingen is omgegaan.”

1.1 EVALUATIE

In de memorie op p. 23 lezen we *“De evaluatie van de werking gebeurt door de administratie aan de hand van een bezoek ter plaatse. De administratie laat zich hiervoor bijstaan door twee externe experts.*

De evaluatie vindt primair plaats om de subsidieverstrekker een beeld te geven van de eigenlijke werking van de organisatie, en dus ook van de feitelijke aanwending van de subsidie. Met de evaluatie aan de hand van het bezoek ter plaatse wordt onderzocht op welke manier en in welke mate de organisatie voldoet aan de inhoudelijke en zakelijke beoordelingscriteria.

De evaluatie speelt daarnaast een cruciale rol in het cyclische proces van periodieke monitoring en continue kwaliteitsverbetering. Bij de evaluatie wordt immers beoordeeld hoe een organisatie is omgegaan met aanbevelingen die werden geformuleerd bij de vorige beoordeling, en worden één of meerdere aanbevelingen geformuleerd bij de beoordelingscriteria waarop een onvoldoende wordt gescoord.”

De evaluatie gebeurt op basis van het voortgangsrapport dat in 2023 werd ingediend. Dat rapport verwijst naar het beleidsplan 2021-2025: het rapporteert over de werking 2021 en 2022 en blikst vooruit op de werking van de jaren 2023, 2024 en 2025. De evaluatie van de werking gebeurt nog aan de hand van de beoordelingscriteria uit het decreet van 7 juli 2017 omdat het beleidsplan 2021-2025 op basis van die criteria werd beoordeeld:

1. de bijdrage van de missie en de visie van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie aan het doel van het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

1.3 BEOORDELINGSCRITEIA BIJ EVALUATIE EN BEOORDELING

De in 1.1. en 1.2. opgesomde beoordelingscriteria voor de evaluatie en de beoordeling, zijn onderverdeeld in subcriteria. Een overzicht vind je [hier](#).

Voor de evaluatie van de werking en de beoordeling van de subsidieaanvragen wordt voor elk toepasselijk subcriterium een score toegekend. De score kan de volgende vormen aannemen:

1. voldoet;
2. voldoet ten dele;
3. onvoldoende.

De scores op de beoordelingscriteria worden bepaald volgens de volgende regels:

1. de score 'voldoet' wordt toegekend als aan alle subcriteria de score 'voldoet' is toegekend;
2. de score 'voldoet ten dele' wordt toegekend als aan alle subcriteria de score 'voldoet ten dele' is toegekend;
3. de score 'voldoet ten dele' kan worden toegekend als:
 - aan minimaal één subcriterium 'voldoet' en aan minimaal één subcriterium 'voldoet ten dele' is toegekend;
 - aan minimaal één subcriterium 'voldoet', aan minimaal één subcriterium 'voldoet ten dele', en aan minimaal één subcriterium 'onvoldoende' is toegekend;
 - aan minimaal één subcriterium 'voldoet ten dele' en aan minimaal één subcriterium 'onvoldoende' is toegekend;
 - aan minimaal één subcriterium 'voldoet' en aan minimaal één subcriterium 'onvoldoende' is toegekend;
4. de score 'onvoldoende' wordt toegekend als aan alle subcriteria de score 'onvoldoende' is toegekend;
5. de score 'onvoldoende' kan worden toegekend als aan minimaal één subcriterium de score 'onvoldoende' is toegekend.

De beoordelingscommissie heeft binnen deze regels dus de ruimte om afwegingen te maken rekening houdend met alle elementen. De beoordelingscommissie formuleert een of meer aanbevelingen voor elk beoordelingscriterium dat een score onvoldoende krijgt.

Om een kwalitatieve evaluatie te garanderen van de volledige beleidsperiode 2021-2025 en het plaatsbezoek en de evaluatie van de werking zo optimaal mogelijk te laten verlopen is het belangrijk dat er eveneens een goed zicht is op de realisaties van de werking in het derde en vierde jaar van de beleidsperiode. Met dat doel voor ogen zou er aandacht moeten zijn voor twee zaken:

- Bij de subsidieaanvraag is het belangrijk om in de bijlage 'kernegegevens over de werking en personeel' zeker voldoende aandacht te besteden aan belangrijke realisaties die de organisatie in 2023 en 2024 heeft verwezenlijkt. Zoals in de richtlijnen voor de subsidieaanvraag al staat, vereist het decreet niet langer expliciet dat er een zelfevaluatie wordt gemaakt. Toch lijkt een zelfevaluatie (aan de hand van bijvoorbeeld een SWOT-analyse) wel een cruciaal onderdeel van het beleidsplanningsproces. In die zin is het logisch om in het beleidsplan te verwijzen naar de conclusies van de zelfevaluatie en daarbij voldoende aandacht te hebben voor geleerde lessen van de meest recente jaren.
- Bij het bezoek ter plaatse krijgt de organisatie vooraf een moment om een presentatie te geven aan de experts. Het is aangewezen om in deze presentatie de focus te leggen op de werking en realisaties in 2023 en 2024 en eventueel ontbrekende informatie over de laatste jaren daar aan bod te laten komen.

De focus tijdens het plaatsbezoek ligt op de evaluatie van de werking. Aangezien de beleidsplannen voor 2026-2030 al ingediend zijn op 15 december 2024, is het contra-intuïtief en ook contraproductief om de plannen voor de komende beleidsperiode volledig buiten beschouwing te laten en het evaluatie- en beoordelingsproces strikt van elkaar te scheiden. Het behoort immers tot de kern van het decreet om te focussen op continue kwaliteitsverbetering door aandachtspunten binnen een werking op een geformaliseerde wijze mee te nemen naar de volgende stap binnen het cyclische evaluatie- en beoordelingsproces. Het bezoek ter plaatse zal dan ook de ruimte geven aan de experts om verduidelijking te vragen over het beleidsplan 2026-2030 en aan organisaties om bijkomende informatie te geven over hun beleidsplannen. Het gesprek laat m.a.w. de mogelijkheid om verbanden te leggen en evoluties te duiden tussen de huidige werking in de beleidsperiode 2021-2025 en de toekomstige werking in de beleidsperiode 2026-2030.

Op het einde van het bezoek ter plaatse wordt per beoordelingscriterium dat betrekking heeft op de evaluatie van de werking (zie 1.1. en 1.3.) aan elk onderliggend subcriterium voor de evaluatie een score en motivatie toegekend. Hierbij wordt rekening gehouden met hoe de organisatie met eventuele aanbevelingen geformuleerd na de vorige beoordeling in 2020 of 2021, is omgegaan. Bij gebrek aan consensus, heeft de administratie een doorslaggevende stem.

2.3 NAAR EEN GEÏNTEGREERD ADVIES OP BASIS VAN EVALUATIE EN BEOORDELING

De beoordelingscommissie beoordeelt de aanvragen voor de beleidsperiode 2026-2030 aan de hand van de beoordelingscriteria en subcriteria voor de beoordeling (artikel 15 en 37 van het Decreet en artikel 39

3. de organisatie toont aan dat haar missie en visie aansluiten bij de doelstellingen van het decreet		X
---	--	---

Beoordelingscriterium 2

Criterium voor de evaluatie 2021-2025	Criterium voor de beoordeling 2026-2030
De relatie van de missie en de visie van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie tot de door de organisatie omschreven actuele maatschappelijke context;	De verhouding van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie tot de actuele maatschappelijke en regionale context die ze zelf omschreven heeft

Subcriteria voor evaluatie en beoordeling	Evaluatie	Beoordeling
1. de organisatie toont door werkingsgegevens aan rond welke maatschappelijke uitdagingen de organisatie daadwerkelijk heeft gewerkt, hoe die werking vorm kreeg en welke resultaten ze daarmee heeft bereikt;	X	
2. de organisatie: • omschrijft de maatschappelijke regionale ontwikkelingen die voor haar actueel zijn, in een onderbouwde contextanalyse; • expliciteert hoe ze zich met het oog op haar missie en visie positioneert ten opzichte van de omschreven maatschappelijke en regionale ontwikkelingen;		X
3. de organisatie geeft aan welke maatschappelijke ontwikkelingen, die relevant zijn voor de regio, ze daadwerkelijk als uitdaging wil aangrijpen om een werking rond te ontplooiën;		X

Beoordelingscriterium 3.

Criterium voor de evaluatie 2021-2025	Criterium voor de beoordeling 2026-2030
De bijdrage van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie aan de realisatie van de drie sociaal-culturele rollen	De bijdrage van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie tot de realisatie van de drie sociaal-culturele rollen

Subcriteria voor evaluatie en beoordeling	Evaluatie	Beoordeling
---	-----------	-------------

//

2. de organisatie toont aan dat ze een werking ontplooit die complementair is aan de werking van de andere spelers in de regio.	X	
3. de organisatie staft haar relevantie en uitstraling in de regio aan de hand van de kerngegevens en cijfers over de aanwezigheid, de zichtbaarheid, de omvang, het bereik of het effect van haar werking.		X
4. de organisatie toont aan dat ze een werking ontplooit die complementair is aan de werking van andere spelers in de regio		X

Beoordelingscriterium 7.

Criterium voor de evaluatie 2021-2025	Criterium voor de beoordeling 2026-2030 ¹
Een gesubsidieerde werking die zich grotendeels afspeelt binnen de vrije tijd	-

Subcriteria voor evaluatie en beoordeling	Evaluatie	Beoordeling
1. de organisatie toont aan dat de regiowerking waarvoor de organisatie wordt gesubsidieerd, zich aantoonbaar en hoofdzakelijk afspeelt en zal afspelen binnen de vrije tijd van volwassenen, en / staft dat aan de hand van kerngegevens en cijfers over de financiën, het personeel en de werking;	X	
2. het eventuele gedeelte van de werking dat zich uitzonderlijk buiten de vrije tijd afspeelt of zal afspelen, omschrijft en verantwoordt de organisatie vanuit haar missie en visie;	X	

Beoordelingscriterium 8.

Criterium voor de evaluatie 2021-2025	Criterium voor de beoordeling 2026-2030
. Een werking gericht op het brede publiek, gemeenschappen, doelgroepen en kansengroepen	De bijdrage van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie om sociaal-culturele participatie van iedereen te realiseren

¹ In het nieuwe decreet van 10 maart 2023 is dit beoordelingscriterium een subsidievoorwaarde geworden. Werkingssubsidies kunnen enkel worden toegekend aan organisaties met een regionale werking waarvan de subsidieaanvraag voldoet aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden en aan de subsidievoorwaarden. Wanneer de beoordelingscommissie vaststelt dat de aanvraag niet voldoet aan de subsidievoorwaarden, zal ze adviseren om geen subsidie toe te kennen. Voor de organisaties met een regionale werking zijn er drie subsidievoorwaarden:

- 1) De sociaal-culturele werking van de organisatie speelt zich hoofdzakelijk af binnen de vrije tijd van volwassenen. Het gedeelte van de gesubsidieerde werking dat zich eventueel uitzonderlijk buiten de vrije tijd afspeelt, verantwoordt de organisatie vanuit haar missie en haar visie.
- 2) De organisatie vertoont een bovenlokale sociaal-cultureel werking aan van minstens twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan de aanvraag
- 3) De organisatie neemt een brugfunctie op in de samenleving.

3. de organisatie geeft aan hoe ze haar beleid ten aanzien van vrijwilligers evalueert en bijstuurt;	X	
4. de organisatie geeft aan welke rollen en taken vrijwilligers hebben opgenomen en zullen opnemen in de organisatie of de regiowerking;		X
5. de organisatie expliciteert haar toekomstige ondersteuningsbeleid ten aanzien van vrijwilligers;		X
6. de organisatie expliciteert hoe ze betrokkenheid, inspraak en participatie van vrijwilligers in de organisatie vorm geeft en zal geven;		X

Beoordelingscriterium 10

Criteria voor de evaluatie 2021-2025	Criteria voor de beoordeling 2026-2030
Een geïntegreerd zakelijk kwaliteits- en financieel meerjarenbeleid	Het zakelijke beleid van de organisatie om het inhoudelijke beleid te ondersteunen:

Subcriteria voor evaluatie en beoordeling	Evaluatie	Beoordeling
1. de organisatie expliciteert haar professionele beleid en geeft aan welke verbeteracties ze daarrond heeft ondernomen;	X	
2. de organisatie expliciteert haar integrale kwaliteitsbeleid en geeft aan welke verbeteracties ze daarrond heeft ondernomen;	X	
3. de organisatie is transparant over haar financiële situatie, de genomen maatregelen in het kader van haar financiële meerjarenbeleid en de effecten ervan;	X	
4. de organisatie expliciteert en onderbouwt haar personeelsbeleid		X
5. de organisatie expliciteert en onderbouwt haar communicatiebeleid;		X
6. de organisatie expliciteert en onderbouwt haar kwaliteitsbeleid;		X
7. de organisatie informeert over haar interne organisatiestructuur en haar formele relaties met of afhankelijkheden van andere organisaties en netwerken;		X

